Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
Фізико-технічний інститут

Лабораторна робота №2

КРИПТОАНАЛІЗ ШИФРУ ВІЖЕНЕРА

Виконали:
студенти групи ФІ-94
Куценко А.І.
Міснік А.О.

Перевірив:
Чорний О.М.

Київ-2022

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Мета роботи

Засвоєння методів частотного криптоаналізу. Здобуття навичок роботи та аналізу потокових шифрів гамування адитивного типу на прикладі шифру Віженера.

Постановка задачі

Написати програму для шифрування та розшифрування тексту шифром Віженера, а також обчислення індексу відповідності тексту.

Хід роботи

0. Уважно прочитати методичні вказівки до виконання комп'ютерного практикуму.
1. Самостійно підібрати текст для шифрування (2-3 кб) та ключі довжини r = 2, 3, 4, 5, а також довжини 10-20 знаків. Зашифрувати обраний відкритий текст шифром Віженера з цими ключами.
2. Підрахувати індекс и відповідності I_r для відкритого тексту та всіх одержаних шифро текстів і порівняти їх значення.
3. Використовуючи наведені теоретичні відомості, розшифрувати наданий шифртекст(згідно свого номеру варіанта).
Зокрема, необхідно:

- визначити довжину ключа, використовуючи або метод індексів відповідності, або статистику співпадінь D_r(на вибір);
- визначити символи ключа, прирівнюючи найчастіші літери у блоці до найчастішої літери у мові;
- визначити символи ключа за допомогою функції M(g)i;
- розшифрувати текст, використовуючи знайдений ключ; в разі необхідності скорегувати ключі

Результат:

Результати шифрування обраного тексту:

```
Open text Ir = 0.061266961667419 93
2
key = ['ь', 'ф']
0.04892913325134976
3
key = ['ж', 'й', 'я']
0.043747350423757006
4
key = ['м', 'е', 'ю', 'я']
0.039574596300928785
5
key = ['а', 'ц', 'ф', 'л', 'т']
0.03710107454549915
```

```
11
key = ['ш', 'е', 'б', 'с', 'у', 'а', 'щ', 'н', 'з', 'в', 'ь']
0.034238656310108175
12
key = ['н', 'ш', 'ы', 'у', 'э', 'я', 'с', 'т', 'ъ', 'л', 'б', 'а']
0.034560984924130164
13
key = ['д', 'л', 'ц', 'ъ', 'э', 'е', 'н', 'я', 'з', 'ч', 'с', 'ш', 'и']
0.032655041815130535
14
key = ['м', 'к', 'л', 'ж', 'и', 'т', 'ф', 'р', 'г', 'э', 'ч', 'ю', 'в', 'ы']
0.033469622279914374
15
key = ['ь', 'щ', 'н', 'а', 'ы', 'у', 'р', 'я', 'о', 'ш', 'ф', 'т', 'ц', 'м', 'ж']
0.03374114910150899
16
key = ['р', 'ъ', 'б', 'х', 'ф', 'н', 'и', 'ю', 'п', 'в', 'е', 'ц', 'ч', 'з', 'й', 'ы']
0.033378529410734235
17
key = ['х', 'м', 'р', 'й', 'б', 'э', 'г', 'ю', 'о', 'ж', 'н', 'и', 'е', 'п', 'а', 'у', 'з']
0.03312276866265157
18
key = ['т', 'г', 'к', 'ы', 'е', 'л', 'й', 'и', 'в', 'п', 'д', 'ч', 'б', 'р', 'ц', 'э', 'ш', 'м']
0.03300715079023063
19
key = ['х', 'я', 'в', 'г', 'б', 'з', 'ь', 'ж', 'ч', 'с', 'ы', 'ф', 'н', 'а', 'д', 'л', 'к', 'у', 'э']
0.03330495440101183
20
key = ['р', 'ь', 'б', 'о', 'ш', 'у', 'е', 'ы', 'э', 'х', 'н', 'ю', 'л', 'ц', 'и', 'с', 'ф', 'з', 'й', 'м']
0.032322202485433896
```

Обчислимо D_r:

```
Dr:
2 207
3 220
4 257
5 212
6 234
7 220
8 226
9 220
10 244
11 233
12 227
13 242
14 225
15 218
16 214
17 394
18 212
19 202
20 205
21 228
22 203
23 254
24 227
25 218
26 204
27 248
28 258
29 210
```

Значення Dr = 17 суттєво відрізняється від інших значень. Будемо шукати ключ такої довжини

```
['в', 'о', 'з', 'в', 'р', 'а', 'щ', 'е', 'н', 'и', 'е', 'д', 'ж', 'и', 'н', 'д', 'а']
дорофейльвовичпсворыкобылыниразьвжизнинепокидалзомлихотяпрожилужекольшешестидесятифетработал
['в', 'о', 'з', 'в', 'р', 'а', 'щ', 'е', 'н', 'и', 'е', 'д', 'ж', 'и', 'н', 'н', 'а']
дорофейльвовичпивторыкобылыниразувжизнинепокидалземлихотяпрожилужебольшешестидесятилетработал
```

Ключі знайдені за допомогою прирівнювання та Mig. Другий ключ є правильним.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
а	14.261	13.3159	9.5347	13.9601	9.4545	22.3286	9.184	14.1401	11.2599	11.2039	14.2492	13.3032	13.2603	11.1193	11.7065	10.7846	22.7519	а
б	15.0967	11.1204	12.6947	13.5881	9.5112	15.4574	11.8971	13.8491	9.642	9.9396	13.7717	16.0781	14.3561	10.2111	10.1379	9.6894	14.7105	б
в	22.9757	9.0052	13.5278	21.8637	11.958	15.8031	12.3867	16.5991	10.5939	12.9755	16.7563	14.4074	13.151	13.1598	9.9881	10.2686	14.0011	в
г	15.2259	10.2311	13.8048	14.2059	10.1827	15.6021	10.0847	14.5401	10.6413	14.6665	14.2761	14.5293	16.4713	13.2342	9.5021	10.4875	16.4763	г
д	15.0186	10.5647	16.9564	13.7637	8.544	13.626	10.2812	15.51	12.6955	14.0283	14.6042	22.8699	14.4093	12.792	12.9224	13.1862	14.3713	д
е	17.0192	13.0427	14.5513	15.7431	8.999	14.3771	9.019	22.4077	11.641	16.1382	21.6601	14.7488	13.6886	15.4605	11.6966	12.4401	14.299	е
ж	14.0677	11.5928	14.8643	13.1239	10.0991	12.2751	11.2315	14.7568	9.9018	13.7982	14.4003	14.56	22.6554	14.3712	9.3476	9.8323	12.7382	ж
з	14.3905	9.6949	21.7603	13.7785	11.6508	9.7355	12.9137	15.2239	13.2026	14.5378	15.0247	16.5213	15.1507	14.8749	12.6367	13.9802	9.6161	з
и	13.2064	13.4639	15.3967	12.5857	10.8391	10.7823	9.7309	15.7981	14.2737	22.3857	16.5293	13.6663	14.1061	21.4408	14.1144	15.2153	12.0729	и
й	9.1853	14.6339	15.141	9.3292	9.1241	12.2292	10.1525	13.3723	13.4595	14.8621	13.8495	13.5555	16.7642	15.278	13.8872	13.6527	12.5442	й
к	11.8185	13.9734	15.3688	11.6093	13.4464	10.7539	9.6483	14.1443	16.4654	13.4	13.9879	13.9015	13.8931	14.688	16.2985	15.9589	9.7683	к
л	12.8043	15.9766	13.5095	12.5083	14.7595	10.0109	13.1047	12.4462	14.3984	16.3662	12.9123	9.7373	13.8708	17.5432	13.321	14.2923	10.0113	л
м	9.5388	14.4202	13.7364	9.8104	13.451	9.8834	11.6954	9.5699	14.4293	14.1654	9.5508	11.0103	13.9243	15.1881	14.4117	14.9343	9.4866	м
н	9.7404	14.5277	13.1683	9.9806	17.2905	11.1908	10.8519	11.5068	22.1989	13.5849	11.834	13.9245	10.5655	14.146	22.8575	22.1315	11.9048	н
о	9.1536	23.2807	9.7144	9.2807	13.912	13.3003	10.3068	12.5181	15.0113	13.3225	12.2589	10.3709	11.5617	13.5063	15.0664	14.9779	12.8186	о
п	10.3486	15.2076	11.2387	10.933	16.3095	10.2476	10.3787	10.7743	14.6982	9.757	10.0216	10.5178	13.3966	10.6747	14.6218	14.7561	8.792	п
р	11.89	14.31	12.7816	12.5316	23.492	10.4872	13.3626	10.8832	16.9395	11.3402	10.4517	10.5696	10.4558	10.5778	15.3797	15.674	9.654	р
с	9.0797	16.5259	10.3918	9.4449	14.924	10.0109	11.783	9.4142	13.8088	13.2893	9.924	11.2684	10.7395	12.6493	13.4233	14.5467	9.653	с
т	9.8475	14.554	10.573	10.0265	14.6638	13.0182	9.5548	11.7643	14.4625	10.5928	10.668	13.273	10.365	10.1118	15.4845	15.605	12.8039	т
у	9.1516	14.5762	9.7704	9.1098	17.5978	11.1361	12.6859	13.1713	13.1563	9.7802	12.491	10.2618	11.1817	9.9907	12.5215	12.1576	10.9079	у
ф	12.653	12.7528	10.7634	13.0781	14.0851	10.7057	13.9073	9.5663	10.1523	9.8243	9.4679	10.4309	13.8218	10.9952	9.4841	10.2305	9.0436	ф
х	11.0371	9.8001	12.7876	11.9608	14.749	10.4194	14.0918	10.8729	12.1391	11.5208	10.0897	9.7158	9.754	10.5258	11.3318	12.2812	9.9029	х
ц	9.8665	11.6084	9.7591	10.4517	13.7875	10.0027	16.0704	9.3478	12.6411	13.5552	10.35	13.6521	10.1761	12.0878	11.9554	11.6866	10.5615	ц
ч	10.2143	12.2979	10.6679	11.2944	9.1426	12.6586	13.3445	12.5865	10.513	9.7058	12.5002	11.0823	9.5156	9.9122	10.9696	10.452	12.6823	ч
ш	10.7675	10.4069	9.7911	11.7985	12.6979	11.05	15.4265	11.3995	10.2489	9.7022	10.1588	9.5236	12.2514	9.7747	10.2428	9.471	11.0041	ш
щ	12.7526	9.214	12.6656	13.7257	13.0496	9.157	21.9656	9.8692	9.5124	9.9306	10.5685	10.0971	10.9165	10.9203	8.885	9.4707	9.6322	щ
ъ	11.5472	9.6654	11.2362	12.3764	10.0529	12.4679	14.5939	10.1764	10.8114	13.0009	10.026	9.9019	9.3709	12.6813	11.561	11.1972	13.7014	ъ
ы	9.9155	10.7204	11.2605	10.2907	10.5115	13.3206	15.2592	10.3248	12.4307	11.5944	10.1264	11.362	9.451	10.4004	14.1075	11.6446	15.1287	ы
ь	13.2667	12.9315	10.0454	13.6968	9.4464	13.4474	15.0813	11.8104	8.9367	8.9918	12.9963	10.7934	9.5623	9.8186	9.8537	9.0849	13.5315	ь
э	14.4865	9.2471	10.2901	15.2447	12.5752	16.368	13.2625	11.0885	9.9686	10.0471	11.3872	9.0623	11.936	10.3957	10.137	9.3974	16.5726	э
ю	13.948	9.535	12.4844	13.6304	12.3425	14.2536	15.3871	9.6253	9.1451	10.8225	9.9583	12.1904	10.7425	10.1988	9.5538	8.785	14.4417	ю
я	16.8027	8.8802	10.8416	16.3521	8.4283	14.9711	12.4343	12.0202	11.6984	12.2476	14.2266	14.1908	9.6124	12.349	13.6706	12.8053	15.493	я

Фрагмент шифрованого тексту:

жьчрдеврйкужояьхвфьчэъоъашгтмцифавицопшнюфытнижуфтмнцьрвяихыонпщотоонк
язиекчхмкхеъхшефюзгютщрьшуфжйыщсфюхкведбъцооффьннкцлрьокчэцожыиэйкррм
уводнгнзоцихъынмикыпзхийеыоъйюдтбоюпмбтнцмйцивэоеофюбкзиытхдепндетахлуо
йусизяцижхввщфвфартыфшыжщячеррхышинхатчяицюьифййвывжшчцздицяаейфзфмз
щфэнййсгэыдпьрдърщнъгтйсжохлпушоютйдъизтнфыунрящктсыдфрцхфпсннкууеыоъе
шдттпщтяиоущтюпзжикецвхншюгърсыажкянцтсхтднрчшкбтюсирйдмнфнезэчзфедещр
ьцфчысвкстрхгзцылрдчряйсбызяъсгшэщнвхцшанзьфкбаетткцтчъымнкциэыолзтънцвкт
эобафрбыьхнунхицлэонкчвбсгефгйфщптцхдошфрвснвщдхицхщисбщзиекчпрдрораъееь
ййлгйешцрвзцьитуайряоксыъхйшдполкхпщвояккъуцжтытссбщпшцщмтфрмфтыяотьрф
ркетылузфкыэяфтмфшвжшчрницыфйямосглтзтхйапфиаярръллрдпеядчфлъйтгртммрбй
днтпчцияпнвезнюсыдяцпифшыбелщгдювбьпъенуныярртфэеиърхппмычыфврыпнтбчхы
епхрыэюиляхнэертысцмчътщыйоцкэашцйцжюещъхлщукреоркярзцфъутдзыгуяоеуждгр
лъэыдрпчвысшйыифтсуыътвбфвуойуситдсыътофшъжрдзрухеебунъащощюбяцпютшфч
рмьоуоуэькйеюрзятрфнгвтхщэыестщчдтщьатпцээчеерхифтсуыътвбфтрсиушиидсщмъа
тойпшнюсышдххц

Розшифрований фрагмент:

дорофейльвовичпивторыкобылыниразувжизнинепокидалземлихотяпрожилужебольше
шестидесятилетработалпрорабомстроительнойкомпаниидомостройвхарьковестолицевк
раиныылюбилпорыбачитьсдрузьяминаозерахроганьскогокраязачертойгородавыращивал
надачномучасткеовощиифруктывоспитывалвнуковавотуезжатьзапределыроднойвкраин
ынелюбилнесмотрянавозможностивсвязиссозданиемглобальнойсетиметропобыватьнал
юбойпланетесолнечнойсистемыидажезаеепределамичтоподвиглоегосогласитьсянаэкск
урсиюполунеонисамневсостоянииибылответитьвероятносыгралисвоюрольрассказыдруз
ейхваставшихсясвоимипутешествиямииунеговзыгралолюбопытствопосмотретьвблизич
тожеэтотакоеспутницаземлиокоторойтакмногоговорятдетивнукиидрузьякакбытонибыл
оаутромдвадцатьтретьегодекабряаккуратвначалосвятокдорофейльвовичвтайнеотродны
хиблизкихпозвонилвбюроэкскурсийсолнечнойсистемызапинаясьобъяснилчегохочетивт
отжеденьспомощьюметродобралсядоаполлонтаунагороданалунеоткудадолжнабыланач
атьсяэкскурсияпосамымкрасивымизагадочнымместамспутницыземлиаполлонтаунрасп
олагалсянаравнинеморяспо

Висновки:

Шифр Віженера не є складним для розшифрування у випадку, коли зашифрований змістовний текст достатнього розміру.